

Kdo může za zdražování potravin?

IVAN DAVID

Ve středu večer byla zrušena funkce vládního zmocněnce pro boj s dezinformacemi. Česká televize už se tedy nemusí obávat, že by někdo z vládní úrovně jakkoli korigoval nesmysly a vyslovené lži, vysílané za peníze koncesionářů „veřejnoprávními“ propagandisty do všech domácností, které ještě televizní přijímač neodvezly do sběrný elektroodpadu.

Příkladem takového kanálu lží je již tradičně pořad Otázky Václava Moravce (OVM). Rozhodně pak, pokud se moderátor rozhodne hovořit o zemědělství, jako tomu bylo v pořadu vysílaném 12. 2. 2023. Tímto textem se k němu chci dodatečně vrátit za účelem vyvrácení prezentovaných dezinformací.

Za své koncesionářské poplatky si diváci mohli poslechnout diskuzi prezidenta Svazu obchodu a cestovního ruchu (SOCR) Tomáše Prouzy a ředitele potravinářské sekce Ministerstva zemědělství Jindřicha Fialky. Oba pánové, kteří nikdy v životě nepracovali v zemědělství, potravinářském průmyslu, ale ani v maloobchodě, a proto ve skutečnosti neznají fungování výrobní vertikály

zemědělská prvovýroba – potravinářská výroba – maloobchod, divákům předváděli imitaci diskuse o příčinách inflace a zdražování potravin zvláště. A jak už je to v ČR zvykem, ten kdo o tématu nejméně ví, ostatní poučuje. Je smutné vidět státního úředníka z Ministerstva zemědělství, jak si notuje s hlavním lobbistou nadnárodních obchodních řetězců o tom, že za zdražování potravin mohou zemědělci.

Ani slovo o tom, že zemědělcům dramaticky vzrostly náklady na hnojiva, krmiva, prostředky na ochranu rostlin, veterinární léčiva, energie nutné k vytápění prostor pro chovy zvířat, skladování ovoce a zeleniny. V ČR většinově státem vlastněná firma ČEZ vyrábí nejlevnější elektřinu v Evropě. Občané spotřebitelé, stejně jako zemědělci a firmy ze zpracovatelského průmyslu však v účtech za elektřinu platí nejvíce v celé EU. Oba pánové se však ukázkově dezinformačně shodli na tom, že za růst cen potravin mohou zemědělci a potravinářské firmy.

Před napsáním tohoto příspěvku jsem vedl řadu konzultací se zástupci zemědělské prvovýroby, potravinářských firem, s nimž jsem jako člen Zemědělského výboru Evropského parlamentu často v kontaktu, ale i se zástupci firem provozujících maloobchodní prodejny na venkově. Obzvláštní „veselí“ u expertů, které jsem konzultoval, vyvolalo vystoupení ekonomky Jany Matesové, která vinu za zdražování připsala nadměrné koncentraci zemědělské prvovýroby u nás – prý údajným zpracovatelským molochům.

Moravcovým hostům bych doporučil, aby se někdy jeli podívat do Rheda-Wiedenbrücku v německé spolkové zemi Severní Porýní – Vestfálsko. Firma Tönnies tam provozuje jatka, která týdně porazí a zpracují 40 tisíc prasat. Pro srovnání – v ČR bylo za celý rok 2021 odchováno a poraženo 605 tisíc prasat. Celá roční produkce všech vepřinů v ČR by jedinými německými jatky projela za 15 týdnů.

Podle německého zemědělského webu agrarheute dochází na německém trhu každoročně ke stále větší koncentraci zpracovatelských kapacit. Deset největších jatečných společností v Německu porazí a zpracuje 79,2% prasat, které jsou obchodovány na trhu. Jen firma Tönnies ročně porazí a zpracuje 16,6 milionů prasat.

Podobně je mnohem více než u nás v Německu, Rakousku i Francii koncentrované zpracování mléka či drůbežího masa, ale i ovoce a zeleniny. Jen firma Müller loni zpracovala 1,6 miliardy kg surového mléka. Z toho 1,2 miliardy kg v mlékárně v Luppensdorfu v Sasku. Pro srovnání v celé ČR bylo v roce 2021 nadojeno 3,2 miliardy litrů mléka. České potravinářské firmy, které ČT nechává označovat za molochy, jsou ve srovnání s potravináři v Německu, Holandsku, Španělsku či Francii pouhými „příštipkáři“.

V západní Evropě investují vlády do domácích zpracovatelských podniků obrovské množství finančních prostředků na dotacích všeho druhu. Navíc pro ně vytvářejí příznivé prostředí pro fungování. Jako nejčerstvější příklad lze uvést německé dotace na energie pro podnikatelské subjekty, kterými spolková vláda vykryla zvýšené náklady elektrickou energií. V Německu mají podniky po zásahu spolkové vlády levnější elektřinu než je u nás. Jak tomu mohou čeští, moravští a slezští zpracovatelé konkurovat?

Ukázkovou manipulací byly prezentované údaje o poklesu cen obilí, hnojiv či energií na burzách. Podle bývalého náměstka ministra financí a poté státního tajemníka pro evropskou integraci a dnes šéfa Svazu obchodu Tomáše Prouzy by to prý mělo vést k poklesu cen potravin.

Podle informací, které se mi podařilo zjistit od potravinářů sice, cena obilí na burze poklesla, ale všichni výrobci krmných směsí mají nakoupené obilí za vysoké ceny po loňské sklizni. Mají nakoupené zásoby až do nové sklizně, tedy do konce srpna 2023. Prakticky tedy nemohou využít nižší cenu na burze, která je výsledkem dočasné

spekulační vlnky. Výrobci krmiv nemohli s nákupem čekat, jestli se burza nezhoupne, jako to dělají spekulanti. Aby měli z čeho vyrábět, musí si na podzim vytvořit zásoby. Přes mlýny nelze prohánět vzduch, nebo digitální peníze půjčené od centrální banky za výhodný úrok.

Charakter dezinformace měly i údaje prezentované v OVM ohledně poklesu cen hnojiv na burze. Zemědělci museli hnojiva na rok 2022 a první pololetí 2023 nakoupit již na podzim roku 2021 a v prvním pololetí roku 2022. Tedy za přemrštěné ceny, které do neskutečných výšek vyhnaly hrátky EU se sankcemi proti Ruské federaci.

U moderátora se nevědomosti nedivím, ale úředník Ministerstva zemědělství by měl znát agrotechnické lhůty – kdy se hnojí, kdy sází a seje. A tudíž, kdy je třeba připravit zásoby. A když jde do televize, měl by být schopen hájit výrobce ze svého resortu.

Zvláštní kategorií lží tvoří údaje o cenách elektřiny a plynu.

Zastropování cen, které provedla vláda premiéra Petra Fialy je na úrovni ŠESTINÁSOKU cen, za které energie nakupují západoevropští zemědělci a zpracovatelé potravin.

Proti české zemědělské prvovýrobě na společném trhu EU působí i nastavení výše dotací. Zemědělci v ČR dostávají při součtu unijních, státních a regionálních veřejných podpor jen čtvrtinu dotací, které veřejné rozpočty vyplácí jejich západoevropským konkurentům. Západní vlády z jejich veřejných rozpočtů platí dotace i na vývoz neprodejné produkce do střední a východní Evropy. Podle Evropské komise je to legální.

Dovolím si vyslovit prognózu vývoje cen potravin podle toho, co jsem zjistil při konzultacích se zemědělci a zpracovateli. Dokud budou v ČR vysoké ceny energií, ceny potravin nemohou klesnout.

Podělím se s Vámi i o zjištěné informace o vývoji cen pečiva.

- V roce 2021 stál nejlevnější chleba cca 20 až 25 Kč/kg. Nyní je cena 49 Kč/kg, pokud není v akci. To je nárůst o cca 100 %. Chléb v průměrných a vyšších kvalitách už dávno dosahuje ceny kolem 100 Kč za jeden kilogram.
- Nejlevnější rohlík se prodával v roce 2021 za 2 Kč/ks. Dnes je to za 3,90 Kč/ks. Kvalitnější pečivo se běžně prodává v rozpětí 8 – 12 Kč za kus.

A nyní si to srovnáme komoditami, kde nedošlo k tak závažnému zvýšení surovin. V létě 2022 stálo balení 4 ks plechovek 0,33 l Coca Cola 39,90 Kč. Dnes stejné balení ve stejném maloobchodě za 74,90 Kč.

Jedinou cestou, jak dosáhnout snížení cen potravin v ČR, je snížení ceny elektřiny a plynu. Pokud by vláda použila k regulaci platný zákon o cenách, tedy maximální ceny stanovila jako věcně usměrňované, což znamená výrobní náklady plus přiměřený zisk, který zákon připouští do 30%, veškeré problémy s vysokou inflací by skončily.

Místem, kde skutečně dochází k raketovému růstu cen potravin, jsou obchodní řetězce. České managementy nadnárodních obchodních řetězců se v naší zemi k zemědělcům a zpracovatelům chovají doslova neurvale. Při prodeji zákazníkům si na jednotlivé potravinářské výrobky stanoví nesmyslné obchodní marže. Podle informací, které jsem získal konzultacemi, se zemědělci marže supermarketů v případě brambor, ovoce, cukru, vajec přesahují 100%.

Předseda SOCR Tomáš Prouza ve svém vystoupení v OVM prezentoval skladbu nákladů na prodej a vytvořený zisk takto:

- Platby dodavatelům ve výši 58 %
- Náklady na mzdy ve výši 17 %
- Náklady na provoz (prodej) ve výši 22 %

Jako zisk uvedl 3%.

Velké nadnárodní obchodní řetězce jako Alhold (prodejny Albert) nebo Rewe (Billa) data odmítají zveřejňovat. Na dotazy mých spolupracovníků odmítly odpovědět. Údaje se mi podařilo získat od několika okresních družstevních sítí, které provozují prodejny potravin na venkově. Provozní náklady VČETNĚ MEZD mají na úrovni 20 – 22%.

U velkých řetězců nemohou překročit náklady na provoz včetně mezd 20 %. Z čehož plyne, že jejich zisk se ve skutečnosti pohybuje na úrovni cca také 20 %. Experti, které jsem konzultoval, došli k závěru, že pokud tomu tak není, mají velké řetězce nepřiměřené náklady na reklamu a různé druhy nájemného a služeb, které zadávají mimo jiné spřízněným subjektům. A jejich prostřednictvím z ČR vyvádějí nezdaněné zisky.

Pokud má fungovat prvovýroba a zpracovatelský průmysl, musí být firmy schopny obnovovat své výrobní prostředky. Ve vztahu k tržbám jsou v zemědělských a zpracovatelských podnicích vysoké náklady na stavby, stroje a zařízení. Aby je firmy mohly udržovat, obnovovat a modernizovat, potřebují mít být nastaveny férové podmínky, které jim zajistí také ziskovost alespoň na úrovni:

- zemědělská prvovýroba 8 – 10 %
- potravinářský průmysl 6 – 8 %.

Maloobchod by skutečně při celkově nízkých výdajích na pořízení a obnovu provozních budov a minimální potřebu strojního vybavení mohl být schopen fungovat za 2%. Tak, jak fungují menší prodejny na venkově.

Pokud by tímto způsobem byl rozdělen profit ve výrobní vertikále, měli by všichni dostatek prostředků k obnově základních výrobních fondů i na provoz. V cenách roku 2022 by měl obchod při dvouprocentní rentabilitě k dispozici cca 8 miliard Kč. Realita je ale taková, že podle dostupných zdrojů mají obchodní řetězce i přes nákladovou optimalizaci DESETKRÁT vyšší zisk. Při 20% ziskovosti

jde 80 miliard Kč. Těžko se pak divit spekulacím, o kterých se dodnes mluví odborných kruzích, že v rámci lobbingu proti úpravě zákona o významné tržní síle, kterou z iniciativy Agrární komory před sněmovními volby předložili poslanci za SPD, mělo Senátem a Sněmovnou “protéci” 200 milionů Kč, na které se obchodní řetězce údajně složily.

| [Vaše věc](#)

■ ■ ■ ■ ■ (9 votes, average: **4,56** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena **zde**.

